

Adăugînd viață anilor

A fi o minune a vieții și a încerca mereu să dovedești că nu ești decît ceva obișnuit, iată o virtute fără seamăn. „Mă gîndesc că întîlnirea noastră de azi vrea să sublinieze vitejia cu care îmi port vîrsta, dar eu nu o socotesc bătrînețe. Sînt de demult bogată în anii adunați în desaga mea de viață, croită ca să încapă în ea încă multe primăveri. Cred că nu am nici un merit pentru vioiciunea mea”. Așa scrie o mare artistă, o mare conștiință, atunci cînd asistă la sărbătorirea propriului său centenar, fapt unic în lume, cum inspirat sublinia Marilena Rotaru, realizatoarea spectacolului dedicat **Cellei Delavrancea**. Ziua de 9 decembrie 1987 va intra, desigur, în legendă. În sala Studioul de Concerte al Radioteleviziunii am stat patru ore în picioare (fiind imposibil să găsesc un fotoliu liber), pentru a asista la o adevărată odă a talentului, a optimismului, a vieții triumfătoare. Una din cele mai complexe personalități ale culturii românești a împlinit o sută de ani. Fiica celui ce a scris **Apus de soare**, răsfățata lui Caragiale, Vlahuță, Nicolae Grigorescu, pianista desăvîrșită, pedagoga ce a creat școală în pianistica românească, scriitoarea de talent ce și-a lansat o nouă carte cu ocazia împlinirii unui veac de viață, a apărut surfîzătoare, emoționată desigur, dar spirituală, o gazdă fermecătoare pentru noi toți cei prezenți în sală sau pe scenă. Și-au adus omagiul într-o împletire fericită a muzicii cu teatrul și literele personalități de seamă ale culturii românești. Eminescu, geniul tutelar, și-a un-

duit vultele filozofice prin rostirea inspirată a lui Ovidiu Iuliu Moldovan și Ion Caramitru. Muzica și-a intrat în drepturi prin Maria Fotino, aflată și ea de acum la vîrsta senectuții, prin tinerii cîntăreți Mioara Cortez-David și Florin Georgescu, prin și mai tinerii violoniști Dan Claudiu Vornicelu și Bogdan Bobocca, prin violoncelistul Alexandru Moroșanu și clarinetistul și dirijorul Aurelian Octav Popa, aflat în fruntea orchestrei „Quod libet musicum”, în fine, prin marile nostru pianist Dan Grigore, elev și copil preferat al sărbătoritei. Era în sală o atmosferă de panteon, cu valori artistice ce se înălțau spre tării. A urcat pe scenă apoi elocința verbului lui Șerban Cioculescu, Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Iosif Sava și, din nou Dan Grigore, ce au schițat, fiecare din unghiul său, o fațetă a poliedrului numit talentul Cella Delavrancea. Corul „Madrigal”, dirijat de maestrul său Marin Constantin, a cîntat piese asupra cărora Cella Delavrancea s-a oprit de-a lungul timpului în cronicile sale muzicale. Și cînd manifestarea părea că a luat sfîrșit, ea a demarat spre o nouă dimensiune, atingînd apoteoza. La pian s-a așezat, suveran, sărbătorita, cîntînd cu o vigoare adolescentină Chopin, Bach, Haydn. L-a invitat apoi pe Dan Grigore să cînte împreună la patru mîini, lansînd în același timp jerbe de cuvinte de duh și întrebarea leit-motiv „și ce mai cîntăm?”. Și Dan Grigore îi propunea mereu altceva, i-a propus și muzică de jazz, cîntată într-un stil impecabil. Goethe avea dreptate: „bătrînețea nu ne face copilăroși, cum se spune; ea numai ne găsește încă adevărați copii”. Acesta să fie oare secretul Cellei Delavrancea? Poate. Dar sinteza întregului arc al acestei existențe fabuloase a fost găsită, cred, tot de Dan Grigore, cînd spunea: „Cella Delavrancea nu a adăugat ani vieții, ci viață anilor”.

Cristian MIHĂILESCU